

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomikov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Srdite borbe na vzhodu in zapadu

Poljskim četam v koridorju in v poznanski pokrajini se je posrečilo osvoboditi se obkolitve in zopet navezati stike z glavno poljsko armado — Na zapadu se nadaljujejo borbe v trdnjavskih pasovih

Vojne operacije se nadaljujejo na vseh frontah. Po poljskih poročilih se je v poznanski pokrajini in v koridorju obkoljenim poljskim oddelkom posrečilo, da so se prebili skozi nemško fronto in prišli v stike z glavno poljsko armado. Nemci so trenutno ustavili napade na Varšavo in skušajo na južni fronti prodreti proti Lvovu, da bi onemogočili zvezo med Poljsko in Rumunijo. Poljaki se krepko upirajo in utrjujejo svojo glavno obrambno črto, na kateri imajo zbranih poldrugi milijon vojakov.

Na zapadni fronti se nadaljujejo borbe na ozemlju med obema utrjenima trdnjavskima pasovima. Včeraj so prvič posegle v boj tudi angleške čete. Položaj se v bistvu ni spremenil. Francoska poročila zatrjujejo, da je bil nemški protinapad odbit.

Najvažnejši dogodek je sestanek vrhovnega angleško-francoskega vojnega sveta, ki je bil včeraj popoldne v vsej tajnosti na francoskih tleh. Na tem sestanku so bile določene smernice za vsestransko sodelovanje in poenotenje skupne akcije.

Poljaki ponovno zavzeli mesti Lodz in Kutno

ter vzpostavili zvezo z obkoljeno armado v poznanski pokrajini

LONDON, 13. sept. ob 1.30 zjutraj. e. Reuter: Po poročilu poljske vrhovne komande, ki je snoči nekoliko pred polnočjo prispelo v Varšavo, so poljske čete, ki operirajo jugozapadno od Poznania, po dvodnevnih artilerijskih bitki uspeli prebiti nemške čete in so v velikem zaletu spet zavzele Lodz. Poljskim četam pa se je tudi posrečilo, da so zavzele poleg drugih pozicij mesto Kutno.

LONDON, 13. sept. e. Reuter: Iz zanesljivega poljskega vira se doznavajo, da so poljske čete spet zavzele Lodz. Javljajo tudi, da so Poljaki, ki operirajo v področju Poznania, spet vzpostavili zvezo z glavnimi poljskimi četami, ki so nedaleč od Kutna jugozapadno od Varšave.

VARSAVA, 13. sept. e. Nemška vojska se je začela umikati izpred Varšave na črti Varšava—Grodzki. Zaplenjenih je bilo 20 nemških tankov. Nemški letalci še naprej bombardirajo železniške proge. Poljske čete so pri Pšavi šle v protinapad.

Nemške čete prodirajo sedaj proti Lvovu

Lvovska radijska postaja je snoči prenehala oddajati program in služi zgolj v vojaške namene

Berlin, 13. sept. e. Nemške čete na južni fronti prodirajo naprej proti Lvovu. Jugovzhodno od Przemysla so gorske čete zavzele mesto Stambor in se potemtakem nahajajo na Dnjestr. Nemške hitre čete so zavzele Krakowicz severovzhodno od Przemysla.

Berlin, 13. sept. e. V zadnjem službenem poročilu nemške vrhovne komande zatrjujejo, da se čete, ki prodirajo v vzhodnem pasu, približujejo Modlinu, ki je 22 km od Varšave.

Lvov, 13. sept. e. Snoči ob 18.20 je prenehala delovati Lvovska radijska postaja. Napovedovalka je objavila: Dragi poslusalci! Prišel je trenutek, ko moramo prekiniti emisijo za kratek čas. — Postaja bo odslej služila zgolj v vojaške svrhe.

Na varšavskem odseku fronte začasno zatišje

VARSAVA, 13. sept. e. V komunikaciji komandanta Varšave generala Sume, ki je bil objavljen po radiu, se pravi:

Na vsem varšavskem odseku fronte vlada mir. Ponoči je pod vodstvom majorja Witalskega več mlajših oficirjev in vojakov izvršilo napad z manjšimi tanki v sovrane črte. Nemci so pri bombardiranju Varšave napravili veliko škodo, a imeli so tudi velike izgube. Včeraj Varšava ni bila bombardirana.

Življenje v Varšavi

VARSAVA, 13. sept. e. Kakor javlja varšavski radio, je življenje na varšavskih ulicah precej živahnost. Če ne bi bilo vojske in ranjenecv, se ne bi niti opazilo, da je vojna. Vse trgovine so odprte. Postaja javlja, da so Nemci kršili ženevsko kon-

LONDON, 13. sept. AA. Reuter: Uradno poročilo, izdano v Varšavi, potrjuje, da se je Poljakom res posrečilo zopet zavzeti Lodz. Prav tako potrjujejo vest, da se je obema armadama, ki jima je v Poznaniu in na Pomorjanskem grozilo zajetje, posrečilo združiti se z jedrom poljske armade. Sporočilo pravi na koncu, da so Poljaki na vseh drugih frontah ustavili nemško prodiranje.

Tudi koridorska armada v stiku z glavno poljsko vojsko

LOWOW, 13. sept. c. Poljsko vojno poročilo javlja, da je poljska poznanska armada na svojem umiku proti Varšavi zavzela Lodz in vzpostavila stik z glavno poljsko vojsko. Tudi pomorjanski poljski armadi, ki se umika iz koridorja, se je posrečilo dobiti stik s poljskimi četami pred Varšavo, vendar je ta armada še v težkih bojih z nemškimi četami pri trdnjavi Modlin.

venčijo in da dajejo vesti na istih valovnih dolžinah kakor poljske postaje. Tramvajska direkcija je pozvala vse nameščenec, da se vrnejo na redno delo. Rdeči križ je pozval vse dijakinje, ki so dovršile samarijanski in bolničarski tečaj, da se takoj prijavijo v službo. Prav tako so pozvali mlajši in kolariji, da izdelujejo nosila za ranjence. Meščanstvo, ki ima na razpolago vozčke za bolnike, je bilo naprošeno, da jih takoj izročijo bolnišnici. Zvečer je radio tudi pozval meščane, da prinesejo vojakom hrano na določena mesta.

Prebivalstvo se je že privadilo vojne

VARSAVA, 13. sept. e. Poročilo varšavske obrambe, objavljeno po radiu, pravi, da je bilo predvčeršnjim izvršenih 17 letalskih napadov na Varšavo. Včeraj popoldne sta bila sestreljena dva bombnika. Meščani so opazovali borbe v zraku in padec nemškega letala ter so nato pohiteli na kraj. Kamor je letalo padlo. V letalu so našli 2000 kg bomb, ki niso eksplodirale. Prebivalstvo se je že navadilo na vojne prizore in kaže veliko disciplino, hladnokrvnost in mirnost. Ko je predsončnim neki nemški tank zablodil v ulice varšavskega predmestja, so ga meščani ustavili, prijeli šoferja in posadko in tank izročili vojnimi oblastem.

Trije pasovi barikad okrog Varšave

VARSAVA, 13. sept. c. Včeraj so letalski napadi na mesto nekoliko popustili. Nemci so imeli prejšnje dni zelo velike izgube na letalih. Okoli Varšave je poljsko vojsko skupno s civilnim prebivalstvom zgradilo tri pasove barikad. Pri obrambi pomagajo vsi moški med 15 in 55 letom.

Tuji bombniki s poljskimi znaki

VARSAVA, 13. sept. e. Varšavski radio je objavil, da so letala, preplekana s poljskimi znaki, izvršila bombardiranje na litovski in beloruski meji. Ruska artilerija je otvorila ogenj in sestrelila več letal. Moskovski tisk pripominja, da so tudi bombniki, ki so napadli Kutno ter bombardirali mesto Poznanj, imeli poljske znake.

Vojaški škof ranjen

VARSAVA, 13. sept. AA. Havas. V bojih okoli Varšave je bil ranjen tudi vojaški škof Gavlina.

Göring pri Hitlerju

BERLIN, 13. sept. AA. DNB: Göring je na svojem potovanju po fronti obiskal včeraj dopoldne Hitlerja v njegovem glavnem stanu in mu v dveurnem poročilu referiral o novih letalskih enotah, ki so odšle na fronto in o ukrepih,

Deževno vreme pomaga Poljakom

Bukarešta, 13. sept. e. Vesti, ki prihajajo iz Poljske in podrobnosti, ki jih pripovedujejo begunci, so zelo zanimive. Zatrjujejo, da je poldrugi milijon poljske vojske organiziran in da bodo te čete dale živ odpor sovražniku, zlasti na črti San-Visla, da tako ohranijo zvezo med Przemyslom in Lvovom in s tem tudi zagotovo železniško zvezo med Poljsko in Rumunijo. Drugi odpor čet je organiziran med Bugom in Narevom, tretji pa med Bugom in Vislo. V vsakem primeru pa se je moral poljskih čet in prebivalstva v marsičem spremenila in vse je pripravljeno na najodločnejši odpor. V Varšavi so na vseh straneh zgrajene barikade. Čete, ki so se umakile iz Krakova, polagoma prihajajo v prestolnico. Izvršeni so bili napadi na razne sovražne pozicije, ki so popolnoma uspeli. V rumunskih vojaških krogih smat-

Na zapadni fronti neprestane borbe

Nemci so poslali nova ojačenja z vzhodne poljske fronte

London, 13. sept. e. Snočnje službeno poročilo francoske vrhovne komande trdi, da so francoske čete severovzhodno in jugovzhodno od Saarbrückna dosegle na 7 km do Siegfriedove črte. Poročilo tudi navaja, da so nemške čete, podprte z artilerijo in letalstvom, izvršile ponovne protinapade, a vsi ti napadi so bili odbiti. Francoski in angleški letalstvo je izvršilo snoči več izvidniških poletov, nato pa je bombardiralo strateška mesta v zapadni Nemčiji.

Pariz, 13. sept. e. Komunikacije ob 12. septembra zvečer se glasi: Na fronti, na kateri smo včeraj napredovali, tudi danes napredujemo. Močne sovražne akcije, zlasti njegove artilerije.

Pariz, 13. sept. c. Neoficielni komentarji k novim bojem na francosko-nemški fronti pravijo, da so Francosi v Posaarju dosegli nove uspehe. Konsolidirali so svoje pozicije in odbili nemške napade. Glavna francoska akcija, v kateri so sodelovali teški tanki in oddelki strojnice, je bila v smeri Saarbrückna.

Pariz, 13. septembra. AA. Havas: Glavne operacije na fronti med Renom in Moselo potekajo še zmerom na kakšnih 20 km dolgem odseku vzhodno od Saara. Freidel, kjer se vrše te operacije in kjer so se vršile operacije, ki so se tako srečno končale pred štiri dnevi v Warnskem gozdu zahodno od Saara ima značaj pripravljalnega terena za poznejše večje operacije. Ta pokrajina je hribovita in gozdnata ter prepletena s mnogimi potoki, ki teko s francoske meje proti severu in tvorijo ugodne poti za prodiranje. Reka Blies, ki izvira v gorskem masivu, poraščen z gozdom, in ki obvlada Saarbrücken s severa, teče proti francoski meji med kotami, ki dosegajo srednjo višino 350 m. nato se pa pred francoskim mestecem Saargemünd izliva v Saaro. Od Saargemünde nizdol je Blies plovek kakšnih 15 km, toda njegova struga je izredno vijugasta.

Nemške čete z vzhoda na zapadno fronto

London, 13. sept. e. Reuter: Iz zanesljivega vira se doznavajo, da so prispeli snoči novi kontingenti nemških čet, ki so včeraj operirali na severni fronti, iz Vzhodne

ki jih je izdal kot predsednik ministrskega sveta za obrambo Nemčije. Nato je Göring odletel k letalskim enotam na fronti, ki so jih te dni poslali v kraje med Varšavo in Karpati. Zahvalil se je letalcem na letališčih za njihova dejanja, ki so popolnoma upravičila njegova pričakovanja in pričakovanja nemškega naroda, ter je v Hitlerjevemu imenu odlikoval z železnim križcem mnogo letalcev, ki so se v bojih posebno odlikovali. Na vsej poti skozi mesta in vasi so gosti špalirji prebivalstva pozdravljali Göringa.

Poljska protiletalska obramba

VARSAVA, 13. sept. c. Poveljstvo obrambe mesta javlja, da je bilo doslej sestreljenih 20 odstotkov vseh nemških letal, ki so izvršila napade na Varšavo. Včeraj je bilo sestreljeno eno nemško letalo.

Rekvizicija živil

Lvov, 13. sept. c. Nemške čete rekvirirajo v zavzetih poljskih ozemljih vsa živila. Posebni oddelki jih sproti odvažajo v zaledje.

Berlin, 13. sept. e. Na razne vesti, ki so zadnje dni krožile v Berlinu in inozemstvu, v katerih se govori o evakuaciji nemških pokrajin blizu francoske meje v velikem obsegu, je sedaj Nemčija zavzela jasno stališče. Z merodajne strani je bilo javljeno, da se neka mesta in pokrajine, ki so bile v neposredni bližini nemških utrd, v prvi vrsti blizu Siegfriedove črte, od napovedi vojne postopoma evakuirajo. Gleda ostalih večjih krajev ob francoski meji pa izjavljajo, da ne gre za nikakoli evakuacijo prebivalstva in sta v tem delu Nemčije življenje in promet popolnoma normalna. Prav tako ne odgovarja resnici, da je bilo zadnje dni evakuirano mesto Köln ob Renu.

Pariz je dobro preskrbljen z živili in drugimi potrebščinami

Pariz, 13. sept. e. Javne službe, ki so bile prve dni po objavi mobilizacije omejene, so bile zopet v polnem obsegu obnovljene. Prebivalstvo, ki je ostalo v prestolnici, ne bo občutilo nobenega pomanjkanja. Preskrba živil je zadovoljiva in ni nobenega pomanjkanja tistih živil, ki so najbolj potrebna. Meso, mleko, maslo, bencin in drugo blago se dobi v svobodni prodaji. Težko je dobiti edino žepne električne svetilke, ki so jih prodajali v ogromnih množinah. Prebivalstvo nosi plinske maske. Češke legije se organizirajo v Franciji, Angliji in povsod drugod, kjer žive češki begunci. Dr. Beneš je poslal svojim rojakom proklamacijo. Drugo proklamacijo je podpisal češkoslovaški poslanik v Parizu dr. Osusky, ki ga francoske oblasti še vedno smatrajo za službenega predstavnika v Franciji.

Nemčija in Rusija

Berlin, 13. sept. e. Organizacija petletke v Sovjetski Rusiji in zbiranje čet na zapadni meji se smatra v Berlinu za zelo značilno. Z nemške strani se tej mobilizaciji pripisuje največji pomen. Na vsa vprašanja, naažajoča se na bodoče stališče Rusije in Nemčije in na vojaško sodelovanje med Rusijo in Nemčijo, odgovarjajo v Berlinu lakonično, češ da so nemški vojaški krogi v stalnem stiku z rusko vojaško delegacijo, ki je pretekli teden prispela v Berlin. Značilno pa je, da francoski državljani, ki so v Nemčiji, niso aretirani in tudi njihovo imetje ni bilo zaplenjeno. Edini ukrep proti francoskim državljanom je ta, da so se morali javiti policijskim oblastem. Značilno je tudi, da odbor za prireditev olimpiade v Garmisch-Partenkirchen ni prenehal z organizacijo olimpiade, pač pa se je obrnil na oblasti s prošnjo, da odrede, ali se bo olimpiada vršila ali ne. Dozdaj o tem še ni odločitve.

Rusija odpovedala trgovinsko pogodbo z Anglijo

Berlin, 13. sept. i. DNB poroča, da je sovjetska vlada odpovedala trgovinsko pogodbo z Anglijo. Vzrok odpovedi je v tem, ker je Anglija ustavila Rusiji dobave raznega blaga, zlasti gumija in raznih vojnih potrebščin z motivacijo, da jih potrebuje sama.

Riga, 13. sept. AA. Stefani. Po poročilih iz Moskve so sovjetska oblastva brzojavno naročila vsem sovjetskim ladjam, ki so odplule na Angleško, da se vrnejo.

Prvi sestanek vrhovnega vojnega sveta

je bil včeraj na francoskih tleh — Sprejeti so bili ukrepi za poenotenje skupne akcije

Pariz, 13. sept. c. Vrhovni angleško-francoski vojaški svet, ki je imel včeraj svojo prvo sejo, bo imel odslej od časa do časa po potrebi nadaljnje seje. Agencija »Havas« ugotavlja, da je ustanovitvi vrhovnega vojnega sveta Anglija in Francija kašeta, da hočeta v vojaških akcijah nastopati enotno kakor ena sama nacija. Pripravljalni sestanek za ustanovitev vrhovnega vojnega sveta se je vršil še pretekli teden ter sta mu prisostvovala francoski vrhovni vojaški poveljnik Gamelin in šef angleškega generalnega štaba Ironside, kakor tudi poveljnika francoskega in angleškega letalstva.

Pariz, 13. sept. c. Francoski uradni krogi odklanjajo informacijo, kje se je vršila včerajšnja seja vrhovnega francosko-angleškega vojnega sveta. Ameriški novinarji so poročali, da se je vršila v vojnem ministrstvu v Parizu, vendar izgleda, da vest ni točna. Francoska javnost je bila zelo presenečena, ko je bilo zvečer objavljeno poročilo o seji. Doslej sploh ni bilo javnosti znano, da je bil francosko-angleški

vojni svet ustanovljen. Tudi ni bilo objavljeno, kdaj so francoski in angleški člani sveta odšli na sejo.

London, 13. sept. AA. Reuter: Snoči je izšlo uradno sporočilo o konferenci vrhovnega vojnega sveta na francoskih tleh med Chamberlainom in lordom Chatfieldom, kot zastopnikoma Velike Britanije in Dalerjem in generalom Gamelinom kot zastopnikoma Francije. Namen sestanka je bil medsebojna izmenjava misli o sedanjem položaju in o ukrepih, ki jih je treba izdati v najbližji bodočnosti. Na sestanku so se doseglo popolno soglasje o ukrepih, ki jih bosta obe državi izdali v odgovor za vsiljeno jima vojno in v pomoč Poljski, ki se tako hrabro upira brezobzirnemu napadu na svoje ozemlje. Okoliščina, da se je sestanek vrhovnega vojnega sveta med zastopniki Velike Britanije in Francije vršil še 10 dni po začetku vojne, je očiten dokaz, kako tesno so zveze med britansko in francosko vlado in kako popolno zaupanje vlada med njima. Ta je prej dogovor-

Nadaljevanje na 2. strani

Radijska vojna

Močnejše postaje ali motnje — to je zdaj vprašanje!

Zadnja leta izkoriščajo vse države svoje radiopostaje in čedalje večji meri v propagandne namene. Zdar, ko so diplomatsko vojno zamenjale bojne operacije pa je radiopropaganda zavzela obseg, ki ga nihče ni pričakoval. Postaje vojskujočih se držav so »civilni« program skrilele na minimum in oddajajo preko svojih postaj večinoma samo situacijska poročila s front ter vobče stvari, ki so v kakršnemkoli odnosu z vojno ter s novimi prilikami, ki jih je vojna prinesla s seboj.

Na eni in na drugi strani se dobro zavedajo kako nevarno orodje so dobro organizirane radiopostaje, ako se posreči, spraviti jih neposredno na uho poslušalcev v nasprotnem taboru. Zaradi tega so radio-emisije, ki jih lahko zasledujemo te dni, namenjene ne samo domačemu, ampak precej tudi tujemu poslušalstvu za mejami. Tu pa se dele oddajne postaje v glavnem v dva tabora: v postaje, ki oddajajo na normalnih valovih ter v kratkovalovne postaje. Ker se slišijo normalvalovne postaje na normalnih valovih se znežemo uporabljaljo za oddaje bolj lokalnega pomena, namenjene v prvi vrsti domačemu prebivalstvu in oddajajo le pomoči inozemskim poslušalcem namenjene vesti.

S kratkovalovnimi postajami pa je povsem drugače. Ker se da s kratkimi valovi premostiti vsaka oddaljenost ob poljubnem dnevnem času, se je propaganda vrgla zdaj v prvi vrsti na te valove in zadnji čas smo imeli priliko slišati celo vrsto novih postaj, ki so bile kar čez noč pritegnjene v propagandno službo. V kratkovalovnem pasu se nam v bližnjem času obetajo nedvomno še velika izmenavanja. Dočim v pasu normalnih valovnih dolžin ni prav nobenega razpoložljivega mesta več za kako novo oddajno postajo, se jih v pasu kratkih valov lahko vrine še cela vrsta. To možnost bosta vojskujoča se tabora nedvomno dobro izkoristila. Pričakovati moramo nadaljnje močnejše oboroževanje v etru, nadaljnjih kratkovalovnih oddajnih postaj, ki bodo poskušale priboriti svojemu glasu v etru prednost pred ostalimi položaji. Tendence gre za tem, da mora poslušalec pri svojem aparatu na vsak obrat gumba zadeti na oddajno postajo, ki bo s svojo jakostjo tako prevladovala, da bo

poslušalec nekako avtomatično moral obsestati na njej.

Seveda si bosta to osvajevanje poslušalstva prizadevala doseči v enaki meri oba tabora, kar bo šlo le na ta način, da se bo stalno večalo na obeh straneh tako število, kakor tudi jakost oddajnih postaj. Prvo fazo te tekme lahko že zdaj zasledujemo. Oddajne postaje, ki so oddajale poprej samo po nekaj ur dnevno ter posebej za to ali ono prekomorsko deželo, so zdaj v obratu dva ali celo trikrat delj časa na dan in tudi krajevno njih oddaje niso več omejene, ampak so vodstva vesela, da najdejo voljno uho kadarkoli in kjerkoli na zemeljski krogli.

Kdo bo slednjic ostal v tej oboroževalni tekmi v etru zmagovalac, je težko reči. Mogoče pa je, da se bo ta tekma v svoji drugi fazi vsaj začasno celo izpremenila. Namesto zmerom večjega ojačevanja oddajnih postaj bosta morda poskušala sovražna tabora oddaje drug drugemu motiti. Seveda pa so tudi za motnje potrebne oddajne postaje. V tem primeru bi potreboval nasprotnik toliko oddajnih postaj, kolikor njih iz nasprotnega tabora želi prevzeti s svojimi motnjami. Ta način radiovone toje ne bi bil nič cenejši od prvega, najbrže pa dosti manj uspešen.

Po dosedanjih izkušnjah namreč ni tako lahko doseči, da bi se dve postaji, ki oddajata v različnih mestih, v nekem kraju enako močno čuli. Če gre za večje razdalje, je prav verjetno, da se ena postaja izvirno sliši, druga, ki naj bi jo motila na istem valu, pa sploh ne. Zaradi tega bo skoraj nemogoče doseči, da izmed večjega števila oddajnih postaj z istim sporedom ne bi vsaj ena nemoteno prodrla s svojim glasom na »sovražno ozemlje«. S tem seveda postane ves dragi sistem motilnih postaj docela iluzoren. In prav iz razloga, ker pomeni močan sistem kratkovalovnih postaj glas, ki ga nasprotni tabor skoraj ne more udiskiti, najbrže nobena stran z motnjami oddajnih postaj na normalnih valovih, ki so mnogo manj nevarne, niti resno poskušala ne bo.

Najbolj verjetna prognoza o bodočem razpletu vojne v etru bi bila torej ta, da bosta oba tabora poskušala v kratkovalovnem pasu število in moč svojih oddajnih postaj tako stopnjevati, da bo poslušalec neizbežno ukinjen v oblast njihovega glasu. kamorkoli bo že zasakal gumb svojega sprejemnega aparata — jn.

10. decembra 1916. je Gamelin napredoval v brigadni general. Star je bil šele 44 let. Joffre tedaj ni bil več šef francoskega generalnega štaba. Na njegovo mesto je prišel general Nivelle. Gamelin je bil imenovan za šefa generalnega štaba pod vodstvom generala Michelera. 7. maja 1917. je bil general Gamelin zopet na fronti, vodil je operacije kot poveljnik devete divizije do zavezniške zmage leta 1918. Gamelinova divizija se je borila na 10 do 18 km dolgi fronti proti šestim nemškim divizijam. Nemci so že na levem in desnem krilu začeli obkoljevati francosko divizijo. Gamelin se je odločil za protinapad in je vedel, da pomeni ta odločitev popolno zmago, ali pa popoln poraz. Protinapad se je posrečil in Gamelin je rešil celotno divizijo. Z genialno strateško potezo je general Gamelin tedaj dokazal, da je mogoče premagati sovražnika, če tudi je v premoči in v boljših pozicijah.

General Georges

Po premirju je bil general Gamelin vodja vojaških misij v Braziliji in v Siriji. Leta 1929. je bil poveljnik 20. armadnega zbora v Nancyju, leta 1930. je bil dodeljen zopet generalnemu štabu, kjer je naslednje leto postal šef. Gamelinova služba je, da se Francija danes lahko brani za nepremagljivimi utrdami. Ob strani mu stojita pri izvrševanju odgovorne

dolžnosti kot poveljnika celotne francoske armade general George, ki je bil sodelavec marsala Focha in general Colson, ki je bil sodelavec marsala Petaina. Vsa Francija je prepričana, da bodo naslednji

ki slavnih vojskovodij Joffra, Focha in Petaina, to so Gamelin, Georges in Colson, kakor njih učitelji, vodili francosko armado vedno samo k zmagi.

Lov Nevilla Hendersona

ki kljub svoji diplomatski hladnokrvnosti ni mogel preprečiti grmenja topov

Sir Neville Henderson, bivši angleški poslanec v Berlinu, ki je vodil usodna pogajanja med Anglijo, Francijo in Nemčijo pred začetkom vojne na Poljskem, je v svoji diplomatski karieri prepoznal že skoraj ves svet. Preden je bil imenovan za poslanca v Berlinu, je bil poslanik v vseh večjih glavnih mestih v Evropi in Aziji.

Hendersonova najizrazitejša poteza v značaju je prispebnost in hladnokrvnost. Hladnokrvnost je osnovna in glavna lastnost, ki jo mora imeti človek v našem poklicu, je nekoč dejal Henderson. Dokler diplomat ohrani hladno kri in ima v oblasti svoje živce, ne govori topov. Svoji prosti čas Henderson navadno prebije na lovu in s sportom.

V zadnjih tednih svojega bivanja v Berlinu seveda ni utegnil gojiti sporta in tudi ne hoditi na lov. Nekaj dni pred začetkom vojne stanja med Nemčijo in Anglijo je neki diplomat Hendersona povabil na lov. Henderson se ni odzval vabilu. Svoje mu tajniku je tedaj rekel: Kaj na lov! Trenutno se ukvarjam z lovom na črne oblake, ki se zbirajo nad Evropo.

Radioprogram

Sreda, 13. septembra

12: Poskočni napevi (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Orglice in harmonika (gg. Fr. Petan in A. Stanko). — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Camera obscura (izdelava in uporaba) g. Miroslav Zor. — 18:20: Plošče. — 18:40: Stari slovenski ljudski plesi (g. Boris Orel). — 19: Napovedi, poročila. — 19:40: Nac. ura: Srbska vojska za časa Karadjordja (dr. Drag. Stranjakovič). — 20: Koncert Ljubljanskega zbora. — 20:45: Za razvedrilo (plošče). — 21:10: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Na ples! (plošče).

Četrtek, 14. septembra

12: Naši pevci pojo (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Za zabavo igra radijski orkester. — 14: Napovedi. — 18: Operni trio (gg. St. Marin, L.

Comelli, I. Krmpotič). — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. R. Kolaric). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Deset minut zabave. — 19:40: Nac. ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. — 20: Šrnel kvartet »Murnček«. — 20:45: Reprodukcijski simfonični koncert. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Koncert radijskega orkestra.

Petek, 15. septembra

12: Naše pesmi (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Slovenska glasba (radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Obiski pri naših materah (gdč. Anica Leban). — 18:20: Waldteuflov valčki (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Kotiček SPD: Slovenski planinci v bolgarskih planinah (g. Marsel Ivo). — 19:40: Nac. ura: Sveta gora in na njej samostan Hilendar (Branko Mašič, knjiž.). Zgb. — 20: Koncert moškega zbora »Sloga«. — 20:45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22:30: Angleške plošče.

Kdo vodi francosko vojsko

Maurice Gamelin — vojak in filozof, ki skrbi za varnost Francije

Vrhovni poveljnik francoske armade general Maurice Gamelin se je rodil 20. septembra l. 1872. v Parizu. Njegov oče je bil Flamec, mati pa Lorenčanka. Gamelinov oče je bil oficir, ki se je odlikoval v bojih pri Solferinu, kjer je bil tudi urodo ranjen. Dekliško ime matere je bilo Uhrich, njen oče je živel v Strasbourgu, njen stari oče pa je bil francoski general Uhrich, zadnji guverner Strasbourga pred letom 1871.

Maurice Gamelin

Igra usode je hotela, da se je general Gamelin rodil na bulvarju Saint Germain v hiši nasproti francoskega vojnega ministrstva. V šoli je Maurice Gamelin odlično napredoval, posebno sta ga cenila profesor za literaturo Rene Doumic in profesor za zgodovino Baudrillard. Posebno nagajenje je mlademu Gamelinu kazal za filozofijo. Še danes so mu filozofske knjige najljubše v urah odmora. Med svetovno vojno so ga tovariši v generalskem

štabu dostikrat opazovali, ko je prebiral knjige svojega najljubšega filozofa Bergsona. V prostem času je generalštabni oficir Gamelin med svetovno vojno rad kramljal s tovariši o Bergsonu tako, da so hudomušnezi ugotovili, da je francoski generalni štab s šefom Joffrom na čelu postal »bergsonovski, odkar mu je bil dodeljen Gamelin.

Kljub izrazitemu nagnjenju za literaturo in filozofijo pa je Gamelin čutil v sebi še močnejše nagnjenje za vojaški poklic. 19 let mu je bilo, ko je vstopil v znano francosko vojaško pripravljalsko akademijo v Saint Cyru.

Leta 1893. je bil imenovan za podporočnika in dodeljen alžirskemu strelcem v Alžiru. Poverili so mu geodetska in topografska dela v Alžiru in Tunisu. Tri leta je v severni Afriki prebil mladi poročnik Gamelin in si pridobil popolno geografsko znanje. Pozneje je Gamelin opravljal geodetska in topografska dela tudi ob evropskih mejah Francije. Pridobil si je sloves, da je francoski oficir, ki pozna najbolj popolno do najmanjših podrobnosti geografske in topografske razmere obmejne Francije.

Leta 1904. je odšel Gamelin kot stotnik v Vozege, kjer je bil dodeljen kot ordonančni oficir generalu Joffru. Ta služba je bila za poznejšo Gamelinovo vojaško kariero izredno važna. Gamelin je postal kmalu Joffrova desna roka. Joffrov svetovalec, dober prijatelj in zaupnik. Gamelin je sledil Joffru na najvišja mesta v vojnem ministertvu. Ločil se je od poznejšega marsala Joffra dve leti pred začetkom svetovne vojne. Leta 1915. je Gamelin napredoval in postal šef operacijskega oddelka francoskega generalnega štaba. Leta 1916. se je prostovoljno javil za službo na fronti. Joffra ga je nerad poslal na fronto, a ustregel je Gamelinovi želji. V Alzaciji in ob Sommi se je polkovnik Gamelin junaško boril s sovražnikom in je bil dvakrat odlikovan.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek v Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo do 9. ure dopoldne.

PO PRIZNANO NIZKIM CENAM

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri P. R. ŠKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 I. T.

FOTOAPARAT

super val »Valdina« sem izgubil 12. t. m. zvečer od Kongresnega trga do Starega trga. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi od 7. do 13. ure, Dolničar, Pokojniški zavod. 2732

KUŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

50 PAR ENTLANJE

izuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«, Gospodstva c. 12 8. T.

PRODAM

OREHOVA JEDRA IN MED dobiti najceneje v »Medarini«, Ljubljana, Židovska ul. 6. 45. T.

OREHI NOVI L

kg din 5.50, vreče 50 kg, franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2724

PRODAM TRGATEV

okoli 40 hl v vinogradu v okolici Šmarja pri Jelšah. Notar Jagodič, Velike Lašče. 2735

SLUŽBE

NEKAJ ČEVJARSKIH POMOČNIKOV

sprejemam za vse vrste dela te stroke. Anton Ješe, izdelovanje čevljev, Tržič. Istotam sprejem tudi trgovsko naobraženo žensko moč, ki je verzirana v korespondenci in knjigovodstvu. 2723

DVA ČEVJARSKA POMOČNIKA

mlajša, za stalno delo takoj sprejemem. Zorko, Senovo, Rajhenburg. 2727

SOBE

LEPO OPREMLJENO SOBO za samca v centru mesta, po možnosti s posebnim vvhodom in uporabo kopalneiščem takoj. Naslov v upravi. 2734

oglašuj

v mali oglasnik

»Slov. Naroda«

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni nattečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 8. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

A. P. MELNIKOVA

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Upam, da ste temeljito pregnali svoj privid, ko je vam zadisalo po istem parfumu več sto kilometrov od tod, — je pripomnil knez z enako ironijo.

— Nasprotno, utemeljen je sum, da je bila tam. — Na čem je utemeljen ta sum?

— V prvi vrsti na laži Ariadne Georgijevne. — Ona ni zmožna laži.

— Takoj se boste prepričali, če res ni zmožna laži. Sama je trdila, da se je odpeljala na dan pogreba v Kozmo-Demjansk na božjo pot v samostan, ker je njena teta prednica. Ko se je vrnila, mi je podrobno pravila o svojem bivanju v samostanu. V zadnjih štirindvajsetih urah sem imel zvezo z Kozmo-Demjanskom, kamor sem večkrat brzojavil. Ne samo, da je ni bilo tam, temveč so v samostanu sploh prvič slišali o dekletu tega imena. To mi je potrdil tudi pogovor z Berloginom.

— Z Berloginom? Kje sta se pa mogla srečati? In kaj more imeti skupnega z Ariadno Georgijevno?

— Kaj je med njima skupnega, k temu se še povrneva. Srečala sva se v vaši nižnjemogorjski pisarni. Pravila mi je, da se je sestajala z njim v Kozmo-Demjansku med svojim obiskom vsak dan,

on mi je pa odločno zatrjeval, da je tam sploh ni videl.

— Če je to res, da je ni bilo tam, zakaj bi morala biti prav v tistem mestu, kjer biva Rožnov, ne pa v katerem drugem? — je ugovarjal knez že brez ironije.

— Iz napovedi Rožnova je bilo razvidno, da je prispela istočasno z menoj v mesto neka oseba, ki mu je ponujala sto tisoč rubljev in odhod v Italijo. Zato je zahtevala od njega samo soglasje v neki zadevi. On je pa to odklonil, ker ni hotel slediti usodi vašega brata. Zadnje dni so videli Rožnova v družbi dame, zastretega obraza, po postavi močno podobne Ariadni Georgijevni.

— Čujte, Ivan Grigorjevič, — ga je prekinil knez, — vse, kar mi tu pravite, so same domneve in nič drugega. Priznajte pa sami, da Ariadna Georgijevna v nobenem primeru ni mogla imeti interesa na smrti mojega brata. Nobenega povoda ni mogla imeti za ta umor. Čemu bi si želela to smrt? Da bi se polastila denarja? Saj ga je trdovratno odklanjala.

— Nazadnje je pa vendarle privolila, da ga sprejme, — je ugovarjal Murzajev. — Od vas je sprejela celo nekaj na račun.

— Da, toda koliko truda sem moral zastaviti, da sem jo pripravil do tega. Po cele ure sem ji prigovarjal, jo prosil in ji grozil, toda vse je bilo zaman. Šele ko sem jo jel rotiti, naj izpolni zadnjo željo mojega brata, svojega ženina, ki jo je izrazil v svojem pismu, sem končno zlomil njen odpor. — To pismo je ponarejeno, — je dejal Murzajev. — Kaaj?

— Ponavljam, da je to pismo ponarejeno in da

ga je ponaredil isti Rožnov, ki je ponaredil tudi tisto kratko predsmrtno sporočilo in pismo lažne Tanje.

— Oprostite, zakaj govorite tako prenapleno, — se je jel razburjati Oleg Kirilovič. — Saj pismo ni bilo najdeno v vili za gozdom, temveč tu v tej hiši, v predalčku pisalne mize. Kakšen je vaš odgovor na vprašanje, kako bi moglo priti pismo v zaklenjeni predalček in da bi poleg tega ležala še pod drugimi listinami.

— Mar ta obleka ni bila zaklenjena, pa smo se je tudi polastili. Na enak način je moglo biti tudi pismo položeno v zaklenjeni predalček pisalne mize. Iz tega so nastali ukradeni ključ in vitrihi.

— Prvič ni verjetno, da bi znala ravnati s takim orožjem, — se je razburjal knez Oleg Kirilovič. — Saj pismo ni bilo najdeno v vili za gozdom, temveč tu v tej hiši, v predalčku pisalne mize. Kakšen je vaš odgovor na vprašanje, kako bi moglo priti pismo v zaklenjeni predalček in da bi poleg tega ležala še pod drugimi listinami.

— Mar ta obleka ni bila zaklenjena, pa smo se je tudi polastili. Na enak način je moglo biti tudi pismo položeno v zaklenjeni predalček pisalne mize. Iz tega so nastali ukradeni ključ in vitrihi.

— Prvič ni verjetno, da bi znala ravnati s takim orožjem, — se je razburil knez, — drugič pa za to ni imela časa. Dokler je bil moj brat še živ, tega sploh ni mogla storiti. Kaj bi se bilo zgodilo, če bi bil moj brat našel podobno pismo? Po njegovi smrti je pa pred mojim prihodom ni bilo tu.

— Bila je, — je dejal Murzajev. — Na svoj god, drugi dan po umoru je bila tu v kabinetu čisto

sama. Toliko časa zadostuje za tak čin.

— In vendar se motite, — je vztrajal knez na svojem. — Poznam zelo dobro podpis svojega brata. To pismo je pisal on sam.

— Ponarejeno pismo ni le moja domneva, temveč je to ugotovil izvedenec Gromov.

Olegu Kiriloviču se je še bolj zmračil obraz in nekaj časa je molčal.

— Ne morem verjeti, da bi bila tako pretkana in da bi igrala vpricho mene več dni tako komedijo nesrečne neveste, — je vzkliznil. — Mar ni storil vsega tega, tudi umora, sam Rožnov, če je zapleten v to?

— Ne, ker ga ni bilo tu. Sicer pa svojega mesta sploh ni zapustil. Kar se pa tiče igrane komedije, se prepričajte sami, da zna igrati tudi tragikomedijo. Vloga Rožnova je bila samo v pripravi rekvizitov za inscenacijo prizora samomora. Ponarenil je pisma in preskrbel je tudi trup, ki ga je nasula zločinska roka v jajni konjak.

— On da bi bil preskrbel trup? Od kod?

— Ukradel ga je iz gimnazijskega laboratorija, kjer je bil takrat profesor.

— Čujte, Ivan, Grigorjevič, če je on preskrbel trup, potem je možno, da ga je tudi sam natresel v konjak.

— Ne, Oleg Kirilovič, on je pri tem samo pomagal, kar je lastnorčno dokazano po morilcu. — Lastnorčno?

— Da, Rožnov ima samo roke umazane od črnile, dočim ima tisti, ki mu je pisal to pismo, roke okrvavljene, — je dejal Murzajev in pomolil nek dopis, ki sta ga bila našla Rybakov in Skalski v Rožnovem suknjaku.

